

OD REDAKCJI

Szanowne Czytelniczki i Szanowni Czytelnicy,

zanim przejdziemy do omówienia zawartości najnowszego wydania „Radcy Prawnego. Zeszytów Naukowych”, chcielibyśmy ogłosić, że nasz samorządowy periodyk naukowy w ostatnim wykazie punktowanych czasopism naukowych publikowanym przez Ministerstwo Edukacji i Nauki uzyskał 100 punktów. Awansował zatem do głównego grona prawniczych periodyków naukowych. Jest to bezsprzecznie wyraz docenienia wkładu środowiska radców prawnych także w rozwój polskiej nauki prawa. Jako redakcja nie mamy jednak zamiaru spoczywać na laurach i obiecujemy dążyć do dalszych prac nad podnoszeniem zarówno formalnej, jak i merytorycznej strony czasopisma. Naszym zamiarem będzie stworzenie większej liczby wydań tematycznych związanych z aktualnymi zmianami dotyczącymi polski system prawny. Zaczniemy od prawa pracy.

Pierwsza połowa 2023 r. zdominowana została bowiem przez zmiany w Kodeksie pracy. Podyktowane one zostały koniecznością wdrożenia dwóch unijnych dyrektyw: w sprawie tzw. *work-life balance* oraz w sprawie przejrzystych i przewidywalnych warunków pracy w Unii Europejskiej. Dostrzeżono konieczność wprowadzenia także innych, niewynikających z dyrektywy zmian, jak chociażby przepisów regulujących zdalne świadczenie pracy. W numerze drugim „Zeszytów Naukowych Radcy Prawnego” z 2023 r. czterech Autorów podjęło dyskusję w zakresie powyżej wskazanych zmian. Ponadto w najnowszym numerze „Zeszytów Naukowych” znalazły się jeszcze trzy artykuły problemowe, glosa oraz sprawozdanie z konferencji naukowej, a także tradycyjne omówienie orzecznictwa sądowego.

W tekście otwierającym napisanym przez Barbarę Godlewską-Bujok („*Work-life balance* po polsku – najważniejsze refleksje po nowelizacji z 2023 r.”) zwrócono uwagę na

coraz większą obecnie potrzebę znalezienia w stosunku pracy równowagi między pracą a życiem prywatnym oraz poczucia komfortu zarówno w pracy, jak i zobowiązaniach prywatnych czy rodzinnych (*work-life balance*). Wskazano przyczyny, które do powyższego doprowadziły. W związku z obszerną materią Autorka koncentruje się w szczególności na tym, w jaki sposób ostatnie zmiany w Kodeksie pracy w zakresie *work-life balance* wpłynęły na już istniejące przepisy o czasie pracy. Słusznie zauważa, że samo określenie *work-life balance* wskazuje na pewną dychotomię – podział i ustanowienie ram dla czasu poświęconego pracy oraz czasu poświęconego życiu prywatnemu. Proponuje również interesujące spojrzenie na przepisy dotyczące uprawnień rodzicielskich jako pewnego rodzaju ograniczenie w dysponowaniu czasem pracy przez pracownika, co wywołuje określone zachowania w zakresie organizacji pracy przez pracodawcę.

Kolejny artykuł, autorstwa Pauliny Daniluk („Nowelizacja Kodeksu pracy wdrażająca dyrektywę 2019/1152 w sprawie przejrzystych i przewidywalnych warunków pracy w Unii Europejskiej – analiza i ocena regulacji”), związany jest z oceną poprawności implementacji dyrektywy 2019/1152 przez polskiego ustawodawcę. Przedmiotem przedstawionej w tekście analizy stały się: przepisy dotyczące obowiązków informacyjnych pracodawcy na temat wiążącego strony stosunku pracy, a także zagadnienie zatrudnienia równoległego, zasady zawierania umów na okres próbny oraz wymogi związane z wypowiedzaniem umów o pracę. Krytyczny stosunek Autorki do niektórych z wprowadzonych rozwiązań prawnych z pewnością zasługuje na uwagę.

Trzeci artykuł zamieszczony w aktualnym numerze „Zeszytów Naukowych” („Nowe zasady wypowiedzania umów o pracę na czas określony”), nawiązując tematycznie do jednego z wątków wyżej wskazanych, zdecydowanie wątek ten pogłębia. Jego Autorka przedstawia przyczyny wprowadzenia nowych zasad wypowiedzania umów na czas określony oraz w sposób krytyczny ukazuje potencjalne skutki tej nowelizacji. Jagoda Jaskulska prezentuje pogląd, zgodnie z którym nowe przepisy zacierają dotychczasowe różnice pomiędzy zatrudnieniem na podstawie umów o pracę na czas określony a umów na czas nieokreślony, sprowadzając je w istocie już tylko do konieczności wskazania terminu końcowego trwania w przypadku tej pierwszej. Zdaniem Autorki znikają dotychczasowa istota i cel umów na czas określony jako umów, które miały pełnić wyjątkową funkcję w prawie pracy, a obowiązujące w tym zakresie regulacje prawne miały gwarantować pracownikom zatrudnionym na czas określony względną trwałość zatrudnienia do końca jej trwania.

Część zawierającą artykuły, w których analizie poddano najnowsze zmiany w Kodeksie pracy, zamyka tekst Krystyny Ziółkowskiej poświęcony pracy zdalnej. W opracowaniu przedstawiono nie tylko wybrane przepisy dotyczące pracy zdalnej, lecz także odwołano się do treści projektu ustawy nowelizującej Kodeks pracy oraz do jego uzasadnienia. Artykuł ukazuje zróżnicowaną ocenę wprowadzonych przepisów przez przedstawicieli doktryny prawa pracy oraz krytyczne stanowisko regulacji pracy zdalnej ze strony organizacji zrzeszających pracodawców.

Następny artykuł, napisany przez Bogusława Sołtysa, dotyczy problematyki kwalifikacji prawnej różnych wadliwości postanowień umownych dotyczących wynagrodzenia za świadczenie pomocy prawnej konsumentom. Punktem wyjściowym rozważań zawartych we wskazanym opracowaniu jest niedawny wyrok Trybunału Sprawiedliwości

z dnia 12 stycznia 2023 r. (C-395/21), który zawiera ocenę skutków prawnych braku transparentności postanowień kształtujących wynagrodzenie umowne na podstawie stawek godzinowych za usługi udzielane konsumentom przez litewskich adwokatów. Autor nie ogranicza się tylko do przedstawienia założeń tego orzeczenia, ale przy ich uwzględnieniu formułuje wnioski do radców prawnych oraz innych polskich usługodawców, zarówno funkcjonujących na regulowanym, jak i nieregulowanym rynku usług prawniczych.

W artykule zatytułowanym „Uchylenie tajemnicy zawodowej w trybie art. 180 § 2 k.p.k. a niezależność zawodowa radcy prawnego. Uwagi polemiczne” jego Autor Piotr Krzysztof Sowiński zadaje pytania, w jakim stopniu niezależność zawodowa radcy prawnego jest kształtowana przez tajemnicę zawodową oraz czy zwolnienie z tej tajemnicy w trybie przewidzianym odrębnymi przepisami, w tym przez art. 180 § 2 Kodeksu postępowania karnego, umniejsza niezależności zawodowej radcy prawnego. Odpowiedzi na tak postawione pytania Autor formułuje poprzez polemikę z tekstem Tomasza Niedzińskiego „Tajemnica zawodowa radców prawnych oraz ich niezależność”, który ukazał się w „Zeszytach Naukowych Radcy Prawnego” 2022, nr 2 (31). Zachęcamy do zapoznania się z dwoma powyższymi tekstami.

Kolejny tekst, autorstwa Aleksandry Nowosad i Piotra Poniatowskiego, jest kontynuacją rozważań dotyczących istotnego zagadnienia aspektów prawnych tzw. hałasu sąsiedzkiego, prowadzonych w poprzednich numerach „Zeszytów Naukowych”. Tym razem są one przedstawiane z perspektywy odpowiedzialności karnej (przypomnijmy: w poprzednich numerach Autorzy rozważali je z perspektywy odpowiedzialności cywilnoprawnej i administracyjnoprawnej).

W dziale poświęconym glosom zamieszczamy tekst napisany przez Karola Świtaja. Dotyczy on uchwały Sądu Najwyższego z dnia 6 października 2022 r., III CZP 112/22, w kwestii orzeczeń nieistniejących (*sententia non existens*). Autor zauważa, że pomimo istniejącej, obszernej literatury na ten temat przydatne z praktycznego punktu widzenia jest pochylenie się nad argumentacją sformułowaną w uzasadnieniu glosowanej uchwały. Zawarte zostały tam bowiem wskazania w kwestii prawidłowego zamieszczenia w orzeczeniu zasadniczych powodów rozstrzygnięcia, o których mowa w art. 357 § 5 k.p.c., oraz konstrukcji sentencji orzeczenia.

Całości dopełniają sprawozdanie Pawła Świtala z ogólnopolskiej konferencji naukowej „Aktualne problemy mediacji w Polsce”, która odbyła się 26 maja 2023 r. w Radomiu, oraz przegląd najnowszego orzecznictwa Sądu Najwyższego (za okres maj 2023–lipiec 2023) zredagowany jak zwykle przez Kacpra Milkowskiego.

Życzymy krytycznej i pobudzającej do polemik lektury!

W imieniu kolegium redakcyjnego
Aneta Giedrewicz-Niewińska i Tomasz Scheffler